

FPP/8/2024

Warszawa, 18 stycznia 2024 r.

Pan
Krzysztof Gawkowski
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Cyfryzacji

Szanowny Panie Premierze,

w ramach konsultacji założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz niektórych innych ustaw wdrażającej Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (Akt o usługach cyfrowych), przedstawiam następujące uwagi w imieniu Federacji Przedsiębiorców Polskich:

1. Wyznaczenie Prezesa UOKiK jako tzw. organu właściwego

W założeniach opublikowanych przez Ministerstwo Cyfryzacji wskazano Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej jako koordynatora do spraw usług cyfrowych w Polsce. Jednocześnie, z uwagi na zakres właściwości, przewidziano, że część obowiązków związanych ze stosowaniem DSA będzie wykonywana przez tzw. organy właściwe (competent authority), którym wyznaczono Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w zakresie wynikającym z DSA.

Stoimy na stanowisku, że raczej pozytywnie ocenić należy wyznaczenie Prezesa UOKiK do roli organu spełniającego funkcję „competent authority”. Wybrane państwa członkowskie nie wyznaczyły żadnych dodatkowych organów właściwych, powstrzymując się do czasu oceny ostatecznych skutków wdrożenia DSA do ich porządków prawnych. Inne, tak jak Szwecja, przyznały kompetencje równoległe wielu organom regulacyjnym, warunkując aktywowanie ich ról od naruszenia określonych artykułów lub klauzul. W świetle tych rozwiązań wydaje się, że zaproponowane wyznaczenie pojedynczego organu w postaci Prezesa UOKiK jest, w świetle jego pozycji ustrojowej w polskim systemie prawnym, racjonalne i zasadne.

2. Postępowanie w sprawach naruszenia obowiązków wynikających z DSA

Wszczęcie przez koordynatora do spraw usług cyfrowych postępowania ws. naruszenia obowiązków wynikających z DSA ma następować w momencie zaistnienia co najmniej jednej przesłanki uzasadniającej podjęcie postępowania w sprawie naruszenia obowiązków, bez względu na to, czy jest poprzedzone czynnościami wyjaśniającymi, czy nie.

Z całą stanowczością należy wskazać, że wśród przesłanek powinny znaleźć się tylko uchybienia we wdrażaniu rozwiązań systemowych wynikających z obowiązków nakładanych przez DSA, a nie indywidualne kwestie merytoryczne. Stoimy na stanowisku, że kwestie indywidualne powinny być przedmiotem wewnętrznych postępowań dostawców usług pośrednich (mechanizm skargowy), a także alternatywnych środków rozwiązywania sporów.

3. Zaufany podmiot sygnalizujący

Zaufane podmioty sygnalizujące (trusted flaggers) muszą, w zgodzie z przepisami DSA, być niezależnymi podmiotami, których zgłoszenia mają być traktowane przez dostawców w sposób priorytetowy. Z wielką satysfakcją odbieramy założenia Ministerstwa Cyfryzacji, zakładające, że status zaufanego podmiotu sygnalizującego Prezes UKE przyznaje wyłącznie podmiotom, a nie osobom, które wykazały między innymi, że posiadają szczegółową wiedzę ekspercką i kompetencje w zakresie zwalczania nielegalnych treści oraz że działają w sposób dokładny, obiektywny i z zachowaniem należytej staranności.

Niejednoznacznie traktować należy założenie, że materia ustawową unormowana zostanie procedura ubiegania się o przyznanie, zawieszenie i cofnięcie statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego. Nie bez znaczenia pozostają doświadczenia innych państw członkowskich, które zdecydowały się pozostawić w gestii krajowych koordynatorów do spraw usług cyfrowych normowanie przyznania, zawieszenia i cofnięcia statusu sygnalisty za pomocą swoich aktów wewnętrznych lub wykonawczych. Jako jednoznacznie dobre uważamy wprowadzenie możliwości zawieszenia lub cofnięcia statusu podmiotu sygnalizującego za niewykazywanie się przez podmiot odpowiednią wiedzą specjalistyczną.

Postulujemy dodatkowo, aby w postępowaniu o przyznanie statusu sygnalisty istniał konkretny obowiązek zwrócenia się o opinię do właściwych służb bezpieczeństwa, dysponującymi informacjami na temat wnioskodawcy, które mogą być istotne dla postępowania, podczas gdy

Prezes UKE nie dysponuje z urzędu wiadomościami na temat podmiotu lub prawdziwości jego oświadczeń.

4. Zweryfikowany badacz

Z punktu ochrony interesów gospodarczych dostawców usług pośrednich, należałoby prawnie zagwarantować, że udostępniane tzw. zweryfikowanym badaczom dane będą podlegały przetwarzaniu przy zachowaniu należytych zasad bezpieczeństwa.

Proponujemy, by Prezes UKE w ramach postępowania o przyznanie statusu zweryfikowanego badacza zobowiązany był do zasięgnięcia opinii nie tylko organów właściwych z zakresu dziedzin, które są reprezentowane przez podmiot ubiegający się o ten status, ale także odpowiednich koordynatorów do spraw usług cyfrowych w innych państwach Unii Europejskiej. Tym samym sugerujemy wyposażenie polskiego koordynatora do spraw usług cyfrowych w prawną możliwość przeprowadzenia konsultacji ze swoimi odpowiednikami w innych państwach członkowskich. Ponadto, za zasadne uważamy umożliwienie wymiany informacji z takimi organami, jak Europejskie Obserwatorium Mediów Cyfrowych (EDMO).

Z zadowoleniem przyjmujemy z kolei nałożenie na Prezesa UKE obowiązku zawiadomienia dostawców bardzo dużych platform internetowych lub bardzo dużych wyszukiwarek internetowych o cofnięciu przez siebie statusu zweryfikowanego badacza oraz o wycofaniu wniosku o przekazanie danych.

5. Prawo do dochodzenia na zasadach ogólnych odszkodowania od dostawców usług pośrednich za szkody spowodowane naruszeniem obowiązków wynikających z DSA

Zgodnie z DSA, dostawca usług pośrednich powinien ponosić odpowiedzialność za szkody poniesione przez odbiorców usługi spowodowane naruszeniem obowiązków wynikających z DSA przez tego dostawcę. Mając na względzie konieczność implementacji powyższego, w założeniach projektu ustawy słusznie proponuje się odpowiedzialność na podstawie przepisów prawa cywilnego. Z zadowoleniem przyjmujemy proponowaną przez Ministerstwo Cyfryzacji właściwość sądu okręgowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym w sprawach o cywilnoprawne skutki naruszeń obowiązków wynikających z DSA - naszym zdaniem to sąd odpowiedni do orzekania w sprawach o tak dużej zawilności.

Należy z całą stanowczością podkreślić, że cywilnoprawna odpowiedzialność odszkodowawcza powinna dotyczyć wyłącznie niepowodzeń we wdrażaniu przez dostawców

rozwiązań systemowych w zgodzie z wymogami stawianymi przez DSA, nie zaś skutków indywidualnych decyzji dostawców dotyczących treści.

Pozytywnie oceniamy z kolei, nieznaną porządkom prawnym innych państw członkowskich, uprawnienie koordynatora do spraw usług cyfrowych do wnoszenia powództw na rzecz usługobiorców i do interwencji w toczących się postępowaniach. Zarazem ograniczenie kręgu uprawnionych do tego podmiotów tylko do Prezesa UKE wydaje się rozsądnym kompromisem, który nie wpłynie na sprawność wymiaru sprawiedliwości, jak i efektywność działania samego organu.

Z wyrazami szacunku,

Marek Kowalski
Przewodniczący Federacji
Przedsiębiorców Polskich